

НАРОДНО СЪБРАНИЕ		
Вх. №	053 - 01 - 4	
Дата	24 / 01 2020 г.	

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА И ТУРИЗЪМ

58
13
X

Д О К Л А Д

по Законопроекта за ратифициране на Всеобхватното икономическо и търговско споразумение между Канада, от една страна, и Европейския съюз и неговите държави членки, от друга страна, подписано на 30 октомври 2016 г. в Брюксел, Кралство Белгия, № 902-02-17, внесен от Министерски съвет на 28.06.2019 г.

Комисията по икономическа политика и туризъм на свое заседание, проведено на 22 януари 2020 г., разгледа и обсъди Законопроекта за ратифициране на Всеобхватното икономическо и търговско споразумение (ВИТС) между Канада, от една страна, и Европейския съюз и неговите държави членки, от друга страна, подписано на 30 октомври 2016 г. в Брюксел, № 902-02-17, внесен от Министерски съвет на 28.06.2019 г.

На заседанието присъстваха: от Министерството на икономиката - Лилия Иванова – заместник-министър, Руслана Стоянова – началник отдел „СТО и други международни икономически организации“ и Кирил Юруков – главен експерт в отдел “СТО и други международни икономически организации“; от Министерството на външните работи - Маргарита Ганева – директор на Дирекция „Външноикономически отношения“, Злати Кацарски – началник на отдел „САЩ и Канада“ в Дирекция „Америка“ и Саша Райчева – главен експерт в отдел „Международно публично право“ в Дирекция „Международно право и право на ЕС“; представители социалните партньори, на Сдружение „Солидарна България“ и Канадско-българска бизнес мрежа.

Законопроектът бе представен от заместник-министър Иванова.

През 2016 г. българското правителство взема решение на неприсъствено заседание за подписване на ВИТС(СЕТА). На 7 юли 2016 г. на заседание на

КОРЕПЕР представителите на България и Румъния подкрепят Споразумението. На 20 юли 2016 г. Комисията по икономическа политика и туризъм изслуша „Солидарна България” и разгледа позицията на унгарския парламент във връзка с ВИТС. На 16 септември 2016 г. Европейският икономически и социален комитет излиза със Становище по ВИТС. На 14 октомври 2016 г. Конституционният съд на Германия разреши на правителството да ратифицира ВИТС. На 30 октомври 2016 г. в Брюксел е подписано Всеобхватното икономическо и търговско споразумение - ВИТС(СЕТА) между държавите членки на ЕС и Канада. През април 2018 г. Конституционният съд на Република България излезе с решение по питане на президента Радев, че ВИТС може да се приеме от българския парламент с обикновено мнозинство от присъстващите. С Решение № 375/28 юни 2019 г. Министерският съвет предлага на Народното събрание Закон за ратификация на ВИТС. До момента 14 държави членки са ратифицирали Споразумението.

Според вносителя Всеобхватното икономическо и търговско споразумение дава следните предимства:

- Премахване на митата за внос на стоки с произход ЕС и Канада веднага след подписването или постепенно в рамките до 7 години за почти всички стоки – 99,6 по вноса на индустриални стоки, 100% по вноса на рибни продукти. Канада ще премахне митата на 90,9% от селскостопанските си продукти, а ЕС ще премахне 92,2% от митата на селскостопанските си продукти. Продуктите, които няма да бъдат либерализирани са: пилешко и пуешко месо, яйца и яйчени продукти. Ограничен внос ще се прилага за говеждо, свинско и консервирана царевица.
- Всички правила за произход се базират в максимална степен на стандартите и правилата на ЕС. Изключение правят правилата за автомобили, риба и някои преработени селскостопански продукти, които трудно изпълняват по-строгите европейски правила.
- Предвиден е механизъм за реципрочно сертифициране от сертифициращите органи, съобразно съответно канадските и европейските изисквания и стандарти.

- Санитарните и фитосанитарните мерки във ВИТС/СЕТА произтичат от Споразумението за санитарен и фитосанитарен контрол на СТО.
- ВИТС няма да наложи промяна на законодателството на ЕС относно безопасността на храните и ГМО. Споразумението няма за цел да отвори пазара на ЕС за ГМО продукти.
- По отношение на услугите от обществен интерес България и други държави членки на ЕС са включили допълнителни резерви, изключващи дейностите, свързани със социалните услуги, общественото здравеопазване и образование.
- ВИТС предоставя изключителен достъп до канадския пазар на обществени поръчки за ЕС. Съществуват само два сектора, в които има ограничение от канадска страна – в областта на енергийните услуги и в обществения транспорт в две провинции – Онтарио и Квебек.
- По отношение на инвестиционния съд за разрешаване на спорове между инвеститор и държава – всяко дължимо обезщетение на инвеститор ще се базира на обективни оценки на арбитражния трибунал и няма да бъде по-голямо от претърпяната от инвеститора загуба. Членовете на арбитража няма да бъдат назначавани от инвеститорите при спор, а от страните по ВИТС.
- Канада е приела, че всички географски означения за хранителни продукти, предложени от ЕС ще бъдат защитени на сравнимо ниво с това, предоставено от европейското законодателство.
- ВИТС гарантира, че целите и пазарния достъп по споразумението не са ограничени или засегнати от дейността на държавните предприятия, монополите и предприятията със специални права и привилегии.
- След започване временното прилагане на ВИТС има 19,6% увеличение на стокообмена на България с Канада.
- Очаква се ВИТС да има ефект и върху разширяването на экспортната листа за Канада.
- Преките канадски инвестиции в България не са в изключително огромни обеми – 61 млн. евро до момента.
- В Споразумението не се съдържат разпоредби, които да засегнат културната идентичност на европейските страни.

В своето становище **Асоциацията на индустриалния капитал в България** подкрепя Споразумението и предлага да се даде по строга дефиниция на инвестициите в споразуменията, като се изключат концесиите и се отхвърли определението за услугите от общ икономически интерес, отклоняващо се от дефинициите в законодателството на ЕС както и да се допусне прилагането на социални, екологични и иновационни критерии при възлагане на обществени поръчки и концесии в съответствие с правилата на ЕС.

В писмено становище **Сдружение „Солидарна България“** акцентира върху факта, че по същество това не е търговско споразумение, а политическо. Настоява за максимално широк обществен дебат и провеждане на референдум по темата. Според „Солидарна България“ най-важните потенциални ефекти от всеобхватното споразумение биха били следните:

- Създават се пречки пред осигуряване на правото на сдружаване, на уреждане на спорове за неплатени възнаграждения, за допускане на инспектори до работното място.
- Ще се увеличи пропастта между заплащането на квалифицирания и неквалифицирания труд.
- Заложеният в Споразумението ratchet механизъм позволява само разширяване на либерализацията, но не и обратно – връщане на публични услуги в обществени ръце.
- ВИС възприема подход на „негативния списък“. Той се различава съществено от традиционните до момента споразумения на Европейския съюз, които се основават на система от положителни списъци, при които страните изрично изброяват секторите и подсекторите, към които поемат задължение да бъдат отворени за конкуренция.

В заключение Сдружение „Солидарна България“ призовава Споразумението да не бъде одобрено.

В свое становище **КТ „Подкрепа“** настоява да има възможност да участва в изготвянето на национална позиция при оформянето на търговски и икономически споразумения, страна по които е Европейския съюз.

Икономическите споразумения имат трудови и социални аспекти, които традиционно се подценяват. Основните съображения и факти за ВИТС/СЕТА са:

- Чисто търговската част от Споразумението е с ограничено действие, тъй като митническите тарифи бяха свалени радикално още през 90-те години.
- Наднационалните арбитражи – те пречат работата на синдикатите, на сдружаването на работниците и служителите, на организирането на стачки. Подпомагат съденето на държавите, когато са засегнати легитимни очаквания за печалби на инвеститорите.
- Реалната защита на труда е слаба. Нарушаването на трудовите права в СЕТА ще доведе само до процес на дискусии и препоръки.
- Резултатите от прилагането на ВИТС/СЕТА до момента (вече близо две години) не потвърждават оптимистичните очаквания, с които Споразумението беше промотирано.
- Значими икономически ефекти в полза на нашата държава няма. СЕТА по никакъв начин не може да се приема като „споразумение-модел“ на бъдещи търговски взаимоотношения, защото то е в ущърб на работниците в ЕС и Канада, в ущърб на малкия и среден национален бизнес.

В последвалата дискусия народният представител **Румен Гечев** изрази становище, че въобще не става дума за отношения Канада-ЕС, а за САЩ-Канада-ЕС, тъй като американските компании, регистрирани в Канада, имат всички права по това Споразумение. Когато една малка страна, със същото икономическо развитие (Канада), има достъп до голяма страна, пазар със същото икономическо развитие(ЕС), по-малката страна печели. Не можем да търгуваме членството си в ОИСР и да подлагаме на риск националната си икономика. Напълно основателни са и притесненията за ГМО и фракинг, който от скоро със закон е забранен във Великобритания. Важен е и политическият момент при ратификацията.

Ратифицирането на Споразумението от българския парламент е политически избор в отбора на проамерикански настроените страни членки.

Народният представител **Валери Симеонов** говори за високотехнологични български производства, които се изнасят в Канада, Франция, Италия и Австралия. Предложи да се вземе предвид положителното становище по Споразумението на работодателските организации.

Народният представител **Крум Зарков** коментира, че чрез това гласуване България ще даде сигнал как тя ще разбира бъдещето на организираната световна търговия и на глобализацията за развитието на света. Няма съмнение, че Споразумението ще доведе до сериозни секторни размествания, които ще могат да доведат до увеличаване на трайната безработица в европейски аспект. Няма държава, която благодарение на свободната търговия, да е изравнила стандарта си с този, с който търгува свободно. Защото свободната търговия пречи на националните държави да създават свои правила.

Народният представител **Даниела Савеклиева**, аргументирайки се с подкрепата за Споразумението в писмените становища на Министерството на икономиката и на АИКБ, декларира подкрепа за ратификация на ВИТС/СЕТА от народните представители в комисията от ПП ГЕРБ.

Народният представител **Стоян Мирчев** говори за това, че основен стълб в бизнеса са работниците. И докато СЕТА не е толкова притеснителна за работодателите, то тя е притеснителна за работниците в някои аспекти. Механизмите в Споразумението позволяват разширяването на либерализацията, но няма никакви инструменти услуги да се връщат в обществена полза.

На зададени въпроси отговори заместник-министър Иванова.

След приключване на обсъждането и гласуване с резултати: „За” – 11 гласа, „Против“ – 7 гласа и един „Въздържал се”,

Комисията по икономическа политика и туризъм прие **следното становище:**

Предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване Законопроекта за ратифициране на Всеобхватното икономическо и

търговско споразумение между Канада, от една страна, и Европейския съюз и неговите държави членки, от друга страна, подписано на 30 октомври 2016 г. в Брюксел, Кралство Белгия, № 902-02-17, внесен от Министерски съвет на 28.06.2019 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ПЕТЪР КЪНЕВ